

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 337/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť R. O., K., zastúpeného advokátom JUDr. L. K., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku v konaní sp. zn. PK – 1 T/14/2007 na hlavnom pojednávaní konanom 28. februára 2011 nekonaním o námietke zaujatosti a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. O. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2011 doručená sťažnosť R. O., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný súd“) v konaní sp. zn. PK – 1 T/14/2007 na hlavnom pojednávaní konanom 28. februára 2011 nekonaním o námietke zaujatosti sťažovateľa.

2. Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ je v procesnom postavení obžalovaného stranou trestného konania vedeného na špecializovanom súde pod sp. zn. PK – 1 T/14/2007. Sťažovateľ uviedol, že *«,... 14. februára 2011 sa sťažovateľ dozvedel a oboznámil s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ferrantelli a Santangelo v. Taliansko z 07.08.1996 a Rojas Morales v. Taliansko z 16.11.2000. Na základe uvedených rozsudkov sťažovateľ dospel k názoru, že predseda senátu JUDr. I. K. v sťažovateľovej trestnej veci by mal byť vylúčený z tohto konania, lebo je dôvodná pochybnosť o jeho nezaujatosti k prejednávanej veci. V ten istý deň, 14. februára 2011, sťažovateľ bezodkladne zaslal písomne ŠTS (Špecializovanému trestnému súdu, pozn.) námietku zaujatosti... Dňa 15. marca 2011 sťažovateľ prevzal „vyrozsudenie k námietke zaujatosti“ zo dňa 28. februára 2011 kde bol oboznámený predsedom senátu JUDr. I. K., že „,... podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku súd o Vašej námietke zaujatosti rozhodovať nebude, lebo námietka nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku“»*. Špecializovaný súd dospel k tomuto záveru týkajúcemu sa námietky zaujatosti podanej sťažovateľom po porade senátu konanej počas hlavného pojednávania 28. februára 2011. Vyrozsudenie o námietke zaujatosti bolo sťažovateľovi doručené v písomnej forme, pretože sa hlavného pojednávania 28. februára 2011 nezúčastnil.

Sťažovateľ poukázal na to, že o dôvodoch vylúčenia predsedu senátu sa dozvedel 14. februára 2011 a v ten istý deň zaslal špecializovanému súdu listom námietku zaujatosti. Preto podľa jeho názoru tak urobil bez meškania, ako to vyžaduje § 31 ods. 4 Trestného poriadku. Podľa sťažovateľa *«,... vyrozsudenie k námietke zaujatosti (dôkaz č. 2) (je) arbitrárne a v rozpore s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj § 32 ods. 6 Trestného poriadku a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Sťažovateľ je toho názoru, že splnil zákonnú podmienku — bezodkladnosť - a teda ŠTS sa jeho námietkou mal zaoberať. Z „vyrozsudenie k námietke zaujatosti“ (dôkaz č. 2) nie je*

zrejme, kedy nastáva moment bezodkladnosti, kedy mal teda sťažovateľ podávať námietku zaujatosti, keď ďalšia zákonná podmienka — len čo sa dozvedel - bola splnená?

STŠ svojim rozhodnutím, resp. nerozhodnutím (dôkaz č.2) uplatnil pri aplikácii § 32 ods. 6 Trestného poriadku svojvôľu a zásadným spôsobom poprel účel a význam § 31 ods. 4 Trestného poriadku“».

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti takýmto nálezom:

„1. Špecializovaný trestný súd v Pezinku nekonaním o sťažovateľovej námietke zaujatosti zo dňa 14. februára 2011 porušil jeho základné práva a slobody zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Špecializovaný trestný súd v Pezinku v konaní vedenom pod spisovou značkou PK-IT/14/2007 rozhodol o sťažovateľovej námietke zaujatosti zo dňa 14. februára 2011.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od doručenia tohto nálezu.“

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí, pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona. Podľa uvedeného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, IV. ÚS 390/08). Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

6. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých úkon sa priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 (Trestného poriadku).

7. Sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v tom, že špecializovaný súd nerozhodoval o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom voči predsedovi senátu JUDr. I. K. Špecializovaný súd tak postupoval z dôvodu, že námietka nebola vznesená bezodkladne, ako to vyžaduje § 31 ods. 4 Trestného poriadku. Sťažovateľ vyjadril svoj názor, že podmienka bezodkladnosti (§ 31 ods. 4 Trestného poriadku) bola splnená, pretože 14. februára 2011 sa dozvedel o dôvodoch vylúčenia predsedu senátu a v ten istý deň, teda 14. februára 2011, vzniesol námietku zaujatosti. Ako vyplýva zo sťažnosti a jej príloh, zaujatosť predsedu senátu sťažovateľ odôvodnil judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozhodnutie vo veci Ferrantelli a Santangelo v. Taliansko zo 7. augusta 1996 a Rojas Morales v. Taliansko zo 16. novembra 2000), ako aj článkom JUDr. Bohumila Repíka, CSc. uverejneným v bulletine Českej advokátskej komory č. 3/2003 a publikáciami Evropská úmluva o ľudských právach a trestní právo, vydavateľstvo Orac, r. 2002 a Ľudské práva v súdnom konaní, vydavateľstvo MANZ, r. 1999.

Ústavný súd sa preto zaoberal otázkou, či sťažovateľom požadované vyslovenie porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je v príčinnej súvislosti s postupom špecializovaného súdu na hlavnom pojednávaní 28. februára 2011 spočívajúcom v nekonaní o námietke zaujatosti sťažovateľa z dôvodu, že nebola vznesená bezodkladne.

Ústavný súd dospel k názoru, že postup špecializovaného súdu o námietke zaujatosti podanej sťažovateľom nevyvoláva žiadne pochybnosti, ktoré by mohli odôvodniť vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv. Sťažovateľ v podanej námietke zaujatosti argumentoval judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, konkrétne dvoma rozsudkami z roku 1996 a 2000, ako aj odborným článkom a publikáciami z rokov 1999 až 2003. Takto odôvodnená námietka zaujatosti proti predsedovi senátu podaná sťažovateľom 14. februára 2011, keď trestné konanie prebieha už štyri roky pred súdom, nemohla byť v žiadnom prípade považovaná za vznesenú bezodkladne. Argumentácia, ktorou sťažovateľ námietku zaujatosti odôvodnil, bola uverejnená v odbornej literatúre či článku, ktoré sú však všeobecne verejnosti (nie len odbornej) prístupné. Pokiaľ sťažovateľ nemal takéto odborné vedomosti, bolo úlohou jeho kvalifikovaného právneho zástupcu v konaní pred špecializovaným súdom, oboznámiť ho bez meškania o týchto skutočnostiach. Preto špecializovaný súd nemohol akceptovať námietku zaujatosti podanú 14. februára 2011 ako vznesenú bez meškania, ako to vyžaduje § 31 ods. 4 Trestného poriadku. Keďže špecializovaný súd vyhodnotil námietku zaujatosti sťažovateľa ako takú, ktorá nebola podaná bezodkladne, v súlade s § 32 ods. 6 Trestného poriadku o nej ani nerozhodol.

Ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť v postupe špecializovaného súdu na hlavnom pojednávaní 28. februára 2011 a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažnosť je v celom rozsahu zjavne neopodstatnená, čo odôvodňuje jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Keďže sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v podanej sťažnosti, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2011